

Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților

Guvernul României

Calea Floreasca nr. 202, sector 1, București, România
www.anrp.ro

Domnului Victor Viorel Ponta,
Primul Ministru al României

MEMORIU

privind situația excepțională creată la nivelul conducerii
Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților

Conducerea Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților (A.N.R.P.), reprezentată prin președinte, George Băeșu, și cei doi vicepreședinți, Claudița Selavârdeanu și Sorin Lazăr (al treilea post de vicepreședinte fiind vacant), **dorește să atragă atenția asupra unei situații excepționale create prin modificarea Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ și asupra stării de insecuritate în care se află persoanele care ocupă funcții de conducere în domeniul retrocedărilor și al despăgubirilor.**

Procesul anevoios al retrocedărilor și al despăgubirilor a generat, de-a lungul anilor, zeci de mii de procese în România, în contradicție cu autoritățile locale sau centrale. Aflată la capătul acestui proces, A.N.R.P. are situația cea mai grea. În mai 2012, când actuala echipă a preluat responsabilitatea conducerii, existau peste 8.000 de procese inițiate de persoane nemulțumite fie de neefectuarea plăților despăgubirilor, fie de neemiterea deciziilor de despăgubire. Nemulțumiții erau, și sunt în continuare, atât persoane care au abandonat bunuri în Cadrilater, Basarabia sau Nordul Bucovinei, cât și titulari ai unor dosare de despăgubire constituite în temeiul legilor fondului funciar sau al Legii nr. 10/2001.

Într-o anumită măsură, nemulțumirea este legitimă dacă ne gândim la gravele ilegalități comise în procesul de acordare a despăgubirilor în perioada 2005 -2011.

Pentru a constrânge A.N.R.P., fie să plătească sumele deja stabilite ca despăgubire, fie să emită titluri de despăgubire, aceste persoane au cerut instanțelor amendarea conducătorilor responsabili în condițiile Legii nr. 554/2004.

Astfel, se cere amendarea președintelui A.N.R.P. pentru neemiterea titlurilor de despăgubire, în condițiile în care, în România, timp de doi ani (mai 2011 – iunie 2013) nu s-a

emis niciun titlu de despăgubire. Totodată, se cere amendarea vicepreședintelui responsabil cu Legea nr.9/1999 și Legea nr. 290/2003 pentru neplata unor despăgubiri, în condițiile în care Ministerul Finanțelor Publice nu a alocat în ultimii 5 ani decât 20%-25% din suma necesară acordării acestor despăgubiri iar, începând cu anul 2012, conturile ANRP au fost în permanență blocate prin executări silite.

În mod evident, în cadrul controlului judecătoresc, ar putea fi lesne constatat faptul că **nepunerea în executare a unor hotărâri judecătorești s-a datorat unor motive neimputabile conducerii A.N.R.P. .**

În forma inițială, art. 24 din Legea nr. 554/2004 prevedea că **acest control judecătoresc parcurgea 2 etape**, instanța de recurs fiind, în astfel de cauze, Înalta Curte de Casație și Justiție. După modificarea Legii nr. 554/2004, adusă în octombrie 2014 prin Legea nr. 138/2014, **controlul judecătoresc se face într-o singură etapă, la curțile de apel aflate pe întreg teritoriul țării, hotărârile astfel luate fiind definitive și executorii.**

Din cauza acestor modificări legislative, judecarea definitivă a cererilor de amendare se face, aproape de fiecare dată, în absența celor care sunt vizați. **Imposibilitatea conducătorilor A.N.R.P. de a participa la procese, în mod personal, este evidentă**, având în vedere responsabilitățile de serviciu. În lipsa unei apărări atente, apare **pericolul afectării grave a intereselor patrimoniale personale**, în condițiile în care eventuala amendare produce efecte asupra patrimoniului persoanei și nu asupra bugetului instituției.

Poate lucrurile nu ar fi atât de grave dacă prin hotărârile de amendare s-ar realiza doar o constrângere a A.N.R.P., în vederea aplicării unor hotărâri judecătorești, și s-ar stabili amendarea, pe zi de întârziere, **exclusiv pe viitor**, până la îndeplinirea acestei obligații. Într-o asemenea situație, chiar amendați fiind, conducătorii A.N.R.P. ar avea posibilitatea, prin punerea în executare a hotărârilor, să îndepărteze sau să reducă efectele unei amenzi.

Discuțiile purtate cu inițiatorul modificărilor Legii nr. 554/2004, respectiv Ministerul Justiției, relevă, fără echivoc, faptul că amendarea conducătorilor unei instituții a fost gândită ca o **modalitate de a-i constrânge pe aceștia să facă ceva, iar efectele constrângerii**, respectiv plata unei amenzi, **nu pot să opereze decât pentru viitor.**

Din nefericire însă, în practica recentă, după modificarea Legii nr. 554/2004, apare un fenomen periculos, cauzat de interpretări diferite ale modului în care se poate stabili amenda. Într-o astfel de viziune, amenda se poate aplica chiar și în situația în care obligația a fost deja executată, și, nemaieexistând ipoteza legală a amendării până la executarea obligației, se stabilește o amendă pentru o perioadă anterioară hotărârii de amendare. La nivel de principiu ar însemna că **efectul de constrângere – avut în vedere de legiuitor pentru viitor – se obține prin aplicarea unei amenzi stabilite exclusiv pentru trecut ??!**

Astfel, au apărut hotărâri judecătorești, **definitive în primă instanță**, prin care s-au stabilit amenzi de ordinul a zecilor de mii de euro, deși obligațiile fuseseră executate înainte ca instanța să hotărască amendarea.

Aducându-vă la cunoștință faptul că, în acest moment, conducătorii A.N.R.P. sunt vizați de **cereri de amendare în peste 150 de procese**, vă rugăm să constatați că ne aflăm într-o situație practic fără ieșire și că, în condițiile actualei legislații, riscăm să plătim cu patrimoniul propriu, fără să ni se fi atribuit vreo vinovăție, doar pentru că legislația este neclară.

Pentru a sublinia ridicolul situației în care ne aflăm, arătăm că A.N.R.P., ca instituție, are posibilitatea, potrivit art. 905 alin. (5) din N.C.P.C., să invoce buna credință și să ceară înlăturarea sau diminuarea unor penalități stabilite de instanțe în favoarea reclamanților, dar conducătorii A.N.R.P., din cauza modului în care este formulat art. 24 din Legea nr. 554/2004, nu au dreptul la un tratament egal când vine vorba de amenzi stabilite în favoarea bugetului de stat.

Cu alte cuvinte, dacă dovedește lipsa culpei, statul poate obține diminuarea sau chiar înlăturarea sumei pe care trebuie să o plătească unui reclamant, dar conducătorul unei instituții nici măcar nu poate solicita, pe aceleași considerente, reducerea cuantumului amenzii pe care o datorează statului.

Pentru toate motivele mai sus arătate, avem sentimentul unei totale insecurități cu privire la propriile persoane, atât timp cât plata unor astfel de amenzi afectează în mod direct patrimoniul individual. Considerăm că singurul mod în care ne putem apăra interesele, atât timp cât există o legislație neclară și care poate fi interpretată în detrimentul nostru, este acela de a nu mai exercita funcțiile care atrag, în mod automat, un astfel de pericol, motiv pentru care vă înaintăm demisiile noastre.

Dorim să atragem atenția asupra faptului că demisiile nu reprezintă decât soluția ca noi, ca persoane fizice, să evităm agravarea unor situații personale, nu și o rezolvare a fondului problemei. De la data investirii, oricare viitor conducător al A.N.R.P. va fi în pericol ca, în cadrul celor 150 de procese, să îi fie aplicate amenzi, fără ca lui să i se fi stabilit vreo culpă.

Cu aprecieri pentru modul în care ați susținut activitatea A.N.R.P. și cu urarea de a avea mult succes în continuare,

Președinte A.N.R.P.

George Băescu

Vicepreședinte A.N.R.P.

Claudîța Selavârdeanu

Vicepreședinte A.N.R.P.

Sorin Lazăr